

Vendégeink.

Mult számunkban már jeleztük bukovinai magyar véreink jövetelét. És csakugyan f. hó 25-én 42 család, 191 lélek, 41 szekeren, 88 lóval megérkezett M.-Vásárhelyre. hol lelkesült fogadásra, igaz vendégszeretetre találak. Zeyk Károly főispán ő mlga buzgalma folytán pontosan voltunk értesülve s ennek folytán Kovács Gyula polgármester értekezletet hívott össze, melyen nemesak a gyűjtés lett elhatározva, hanem azonnal számosan késznek nyilatkoztak az egyes családok elfogadására. A gyűjtő bizottság már f. hó 27-ig 80 frt pénzt, 15 veder bort, 25 liter szilviumot, 100 drb. zsemlekenyeret, zabot, szénát gyűjtött össze; a megvendégelésre bornyat, dísznót vásárolt, szóval tevékenysége szép eredményt mutatott fel. A derék adakozókat később soroljuk fel, de már most fölemlíthetjük a lelkes főiskolai fiatalságot, mely saját szájgyál megvonva a falatot: 400 „kollégium-e zipót” gyűjtött és ajánlott fel! Derék fiúk! F. hó 27-én újabb értekezlet volt, melyen a polgármester elődota az eddigi eredményeket s egyszersmind elhatározatot a fogadási programja. Vendégeink ugyanis 28-án indulnak el M.-Ludasról s Felvinczen keresztül jönnek N.-Enyedre. — A megállapodás szerint az érkezőket már a „két füz-fánál” a község számos tagja fogadja. az alispán a megye, a polgármester Nagy-Enyed város nevében üdvözlök. — Ez alatt a „magyar-uteza” végén újabb fogadásra kész közönség várja őket a főiskolai zenekarral, hol Vajna Károly v. tan. fogja üdvözlni, mire a menet a városhoz elébe vonul. Ott minden szekér, illetőleg család mellé egy tüzölt adatik, ki a kijelölt szállásra vezeti őket. Este az óvoda helyiségeiben rendezett vacsorán vendégtetnek meg aai, mely alkalommal a fótanoda dalkara is közreműködik. Gondoskodva van arról is, hogy a netalán betegek rögtön orvosi segélyben részesítenek, mivégből az orvosok a város házában lesznek.

A vendégek a következők: Miklós János, a vezető, családja vele együtt 5 lélekből áll. Molnár István 3 lélek. Bartis Fábán 5. Tamás Ferenc 7. Buzás Márton 3. Kaló Joachim 6. Tamás Ferenc 6. Nyisztor Márton 5. Benő István 5. Benő János 6. Balázs János 5. Pék János 4. Tusa János 5. Tusa Antal 5. Tusa Jancsi Jóska 5. Tusa Mihály 7. Balázs Ignác János 4. Györfi János 2. Györfi István 3. Bardocz Antal 5. Borbándi Márton 3. Nyisztor János 3. Nyisztor György 3. Nyisztor Lajos 2. Sánta János 6. Bójte János 7. János István Klopótar 4. Magdelen József 2. Barabás János Jóska 7. Lovász Antal 5. Bartits Ferenc 6. Sipos János 5. Bartits András 6. László Imre 4. Sánta György 5. Faluközi István 2. Maksai András 4. Csobot Ferenc és Lovász József 7. Barabás 5. Biró György 4 lélekből álló családdal.

28-án a város középületei már fel lettek lobogóva. A városház előtt az érdeklődők sűrű csoportja váltotta fel egymást. Délután 3 óráig, daczára a többszöri kérdés tételnek, vendégeink jöttéről biztos tudósítás nem érkezett. Ekkor jött egyszerre 3 sürgöny, melyek jelenték, hogy M. Ludasról délután 3 órakor indultak meg; Felvinczig utaznak és hozzánk N.-Enyedre ma, vasárnap déli 12 órára érkeznek meg. Az intézkedések ehez képest tételték meg. A fogadásra d. e. 10 órakor lesz a kiindulás, melyet taraczklovések fognak jelezni. A fogadás, ismerte

Bethlen Gergely a recognoscizozást megtette s úgy találta, hogy a naszódí rendes határőrök Szurdukot, Tihót és Örmezőt még december 18-kán este megszállották s a Szurdukon Filep Albert százados alatt előőrson levő marosszéki nemzetőr századot innen kiszorították, s azt Zsibóra való visszavonulásra kényszerítették.

Zsibót decz. 19-ikén déltájban Binder naszódí határőr százados és zászlóalj parancsnok, rövid idő múlva őrnagy, mintegy 600 határőrségi katonával és Mikás oláh praefect által vezényelt 10,000 főnyi oláh felkelő sereggel támadta meg.

Mikás Ferenc, helyesebben Flora felkelő vezér, kit Kolozsváron keresztül vonultában Urbán, a császári tiszti kar nagyrészevel a városon keresztül annak végeig katonai zene mellett lóháton ünnepélyesen elkísért. még pedig balján lovagolt, tollas kalappal, tiszóvel őrizve, ki-vont karddal vezényelte a nagy számú felkelőket, kik Kolozs-, Torda-, Doboka és Belső-Szolnok megyei lakósköböl állottak.

Bindernek ágyuja nem volt.

December 19-ikén gr. Mikes ezredes Zsibóra éppen azon perczen érkezett, midőn br. Kemény Farkas a támadók sokaságát látva, Zsibó feladására s hátrálására gondolt.

Mert a támadók tömege felette imponans volt, s az a szurduki, tihói és örmezői hegyeket hangya módra elepte. — Gr. Mikes megérkezéssel egyidejűleg a támadó határőrök az almási leszedett hidon vonultak s a Zsibói szászok megrohanására készültek. — Gr. Mikes nem sokat tétovázott, hanem a Szamos balpartján az örmezői hegygyel szemben levő magaslatra két ágyút felvontatott, s a hegyeket ellepő sokaságot ágyuztatni kezdette.

A felkelők, két három, soraikba lecsapott, ágyugolyó eredményét látva, részint az erdőbe, részint Tihóra, Örm-

népünk érzelését, biztosan a legimpozansabb és legleke-sebb lesz mindannyi között. Délben az egyes szállások vendégelik meg, este lesz a vacsora, melyre főispán ő mlga, a megyei tiszti kar, a főiskolai tanárok, honvédtisztek s a városi polgárok is megjelennek. — A terv szerint 30-án reggel indulnak Tövísre. hol a szolgabíró s a derék lakosság vendégelik meg. Onnan Gy.-Fehérvárra utaznak. — Isten vezérelje őket!

E héten — tudomásunk szerint — újabb és még nagyobb csapat beköltöz fog jönni. Fogadásukra szintén folynak az előkészületek.

N A P L Ó.

— Mükedvelői előadás. —

Ápril. 21. Közönségünknek e napon kiváló alkalma nyílt arra, hogy meggyőződhessek a felől, hogy mükedvelői társulatunkban társadalmi életünk élénkítésére oly tényezővel rendelkezünk, melyre mindenkor büszkeséggel lehet tekintenünk; mert ha akaraterejét, szibbadásnak nem engedve, kissé megfeszíti, jeles képességet árul el oly feladattal szemben is, melyről különben elmondhatnók, hogy túlhaladja azon határvonalat, mely a mükedvelők működési körét szabja meg. Fényes bizonyítéka ennek az akkori színelőadás, melyen Jókai ragyogó nyelvezetű, egyik kiváló szépségű és egészében véve is nagy mértékben hatásos színműve, „Dalma” lett társulatunk részéről bemutatva. Eltekintve azon nehézségektől, melyek a szereplők erejét az e darabban rajzolt jellemek alakításában igen erős próba alá vetik; a darab előadhatóságához szükséges külkö kellékek már magukban is elég okot szolgáltatathatának arra, hogy némi aggodalommal tekintsünk e kitűzött feladat elé. Egyelőre kissé merésznék mondtuk e vállalkozást, annyival inkább, mert az előkészülésre csak rövid két hét volt kiszabva. S lám az eredmény még is mindkét tekintetben várakozásunkon felül ütött ki.

Mindenek előtt a társulat intézői részére dícsérőleg kell fölemlitenünk azt, hogy az előadáshoz szükséges, a kornak megfelelő jelmezek oly meglepő szépen és esin-al voltak kiállítva, hogy különösen a darabban előforduló csoportosabb jelenetek alkalmával, gyönyörködött látványt nyújtottak a szemnek. Ha volt áldozat a társulat részéről, megnyugtató reánk nézve azon tudat, hogy annak árán közönségünknek egy oly élvezetes est lett nyújtva, minőben a körünkbe jövő és jöhető szintársulatok is csak nagy ritkán részesíthetik. Azt hisszük, hogy nem csak e tekintetben, hanem akkor is találkoznak a jelen voltak véleményével, ha az előadást egészében véve, azon nézetünket nyilvánítjuk ki: hogy ily kerekded, szabatos és élénk előadást régen nem láttunk társulatunk részéről. Közönségünkben a bizalmat szükséges vala ujlag fölkelteni a társulat iránt. Mert nem régebben vert gyökeret azon nézet, hogy a mükedvelők körünkben csak névleg léteznek. Már pedig, ha azt akarjuk, hogy az érdeklődés társulatunktól el ne forduljon, oda kell törekedni, hogy minél gyakoribb és lehetőleg összevágó előadások rendezésével az ismét fölébresztett bizalom folytonos energiában tartassék. A mozgalom ez irányban már megindult, s reméljük: rajta is fognak lenni a társulat vezetői, hogy a pangás kora többé be ne álljon.

mezőre és Szurdukra menekültek, a határőrök, kik között sok utonez volt, magukra hagyatva- a visszavonulás példáját követték, s Szurdukra hátráltak.

Gr. Mikes az erő elégtelensége miatt őket nem üldöztette, hanem ezen eredménnyel megelégedett, s ezzel a december 19-iki küzdelemnek vége volt.

Estvére megjött a háromszéki zászlóalj Szilágyi őrnagy alatt, két század székely huszár Kis Sándor alatt és 4 három fontos ágyu, minélfogva a következő napi küzdelem elibe nagyobb nyugodtsággal nézhetek.

December 20-kán br. Kemény Farkas saját önkéntes zászlóaljaival, a székely huszárokkal és két három fontos ágyúval Zsibó fedezésére hagyatván, Mikes ezredes a sereg több részével offenzívába ment át.

Csokmány felé a debreczeni két század gyalogság rendeltetett, mivel egy csapat chwaxlegers a Szamos jobb partjánál átjötti tőrekeidet, de a jég e napon a gyalogost is nehezen bírta meg, azonban a kompátkelése is megvolt akadályozva.

A székely zászlóalj követte a Mátyás huszárok két századja, s két három fontos ágyu által a szurduki magaslaton állást foglalt határőröket megtámadta.

A támadó magyar sereg balszárnyát a Szamos fedezte, jobb szárnyát a Szabó Nándor százados alatt Örmezőre és Tihóra rendelt háromszéki székely század köpezte. A tartalékok Tolnay Gábor marosszéki székely nemzet őrei és két három fontos ágyu alkották.

Az ellen a szurduki hegyen éppen előnyös állást vett, s hátát a felkelő oláh sereg által elfoglalt erdőnek vetette. A székelyek a naszódí határőröket egész bravourral megtámadták, de ezek kitartották, s mieink hosszas ideig tért nyerni képesek nem voltak.

Mikes ezredes észlelvén, hogy az ellent erős állásból ki nem vetheti, a csapatoknak színellett visszavonulást rendelt.

Az előadás részletezését abban adjuk, hogy egy néhány áttekintő pillantást vetünk a főbb szereplők játékára. Dalmát Krismanits V.-né urhölgy alakította. Kettős szerepében, melyet Jókai így jellemez: „kivül fagy, belül emésztő láng; kívül szigorú férfi, belül epedő asszony.” helyes felfogással, s ahöz minden jelenetében hűnek maradvra, a töle megszokott könnyűséggel és nagy hatással játszott. Kiváló tehetségét több helyen elragadóan tudta érvényesíteni. Így, midőn a hét avar vezér leteszi szokásos esküjét arra, hogy a honhoz és fejedelméhez mindvégig hű marad: Elemér, gyermekkori barátja hozzá intőzött visszaemlékeztető szavainak hatását arczáról, lelkének mintegy hű tükréből engedő olvastatni; majd, midőn Halilát, a török király, Disabul leányát Elemérre bízva, ottól örök bucsut vesz s mindkettőt eltávoztása után, fájalmában térdeire hulva, magát kisírja; ismét, midőn az utolsó felvonásban Kubláj a tetemrehívás alkalmával Elemér arczát feltakarja, a halottban kedvesét fölismerve, megfellekzik atyjának tett esküjéről, „Elemér, kedvesem!” kiáltással a ravatalhoz tapad: mindezen jelenetei alapos átgondoltságról s művészi alakításról tanuskodtak. Folyovích S.-né urhölgy (Halila) megjelenése hódító jelenség volt. Szerepléséről is nem kevesebb elismeréssel emlékezhetünk meg, mellé csatolva azonban a fölötti sajnálatunkat is, hogy föllépéseivel miért nem gyönyörködött több ízben közönségünket. A kétségbeesett leányt, midőn Astarothnak fölakarják áldozni és segélyért atyjához, Disabulhoz menekül: híven mutatta be. Többi jeleneteiben is szép sikerrel állotta meg helyét. Vajna K. (Elemér) az első avar vazért, ki szüntelen egy eszményképet lát maga előtt s midőn attól szabadulni nem tudva, egy ízben Dalmát kérdőre vonja, hogy ily nő létezik-e? s a ki, midőn Dalma e szavakra ajultan töldre rogyik, egy titok sejtelmétől villámként kaptatva meg, szívet föláldozza, hogy Dalmát megmentsen s Halilát Dalma kérsére megszökteti: mindvégig igen sikerülten alakította. Kublájjal vívott utolsó küzdelme s eme szavakkal: „Dalma... szeretlek!” — bekövetkezett halála, ezt megelőzőleg tartott monologja, művészi kivitelről tanuskodtak, Disabul, a török király szerepét a legfarsztabbna kitűzjük az egész darabban. Személyesítőjének erős próbára teszi mind tudója, mind hangja erejét, — mind pedig alakító képességét. Három főbb mozzanatot különböz-tethetünk meg lelki állapotában. Az első az, midőn megjelenik s a magusok meghívják az áldozathoz. Hogy ekkor mennyire önelbizakodott, mutatja az, hogy Astarothról mily kicsinylőleg beszél; ugyanezt árulja el Jagárral, a fehér hunok követével szemben tanusított gunyosan lenező beszédmodora, erre vall, midőn ennek nyíltan kimondja: „elég egy ur a földön!” A második és folytonoson fokozódó lelki állapota akkor áll be, midőn három egymásután érkező hírnök sergeinek pusztulását jelenti. Ennek kifogástalan feltűntetése a hosszas gyakorlat iskoláján keresztül ment művészt kíván. A felkorbácsolt haragot mutatja az, hogy midőn a harmadik hírnököt leszurja, Astarothot is fenyegetve káromolja s kész neki saját leányát is feláldozni. Halilát midőn Elemér az utolsó pillanatban megmenti, ennek hozzá intőzött kérdése alatt Disabul haragja mind magasabb megmaszab hokra hág, mit azonban csak külső látható jelek s kevés szavaiban nyilvánuló erős gunyja árulnak el, mert dühét magába visszafojtja, mintegy alkalmas pillan-

Az ellen a kelepeczbe bele ment, s alig hogy a mieink az almási völgyre vissza jöttek, jó posícióját elhagyta s ezen völgybe leereszkedett, hogy visszavonuló seregünket üzőbe vehesse.

Mikes ezredes négy három fontos egy, az egészről egyet uraló, magaslatra vontatott, miközben két század háromszéki székelyt Mirese százados alatt a Szamoson át a határőrök és felkelők hátaba küldött.

Ágyu és kartácsgolyó a felkelők tömegét szétszórtta, mely a hátukba kerülő székelyeket meglátva, futását megkettőztette, a szintén visszavonuló naszódí határőröket Bethlen Gergely lovasságával megrohanta, többeket belölök levágott, s egész Szurdukiig folytonosan a nyakukon volt. A határőrök még szurdukon is állást nem vehettek, mert a faluból a háromszéki székely zászlóalj és a tartalékban levő Marosszékiek által kinyomatva Deézs felé vonultak, Szurdukon tul az üldözést Bethlen Gergely huszáraival majdnem egészen Galgóig folytatta, a határőrök erre Deézsig meg sem álltak.

Zsibónál összes veszteségünk pár könnyű sebesült volt a háromszékiek soraiban, Csokmányal egy debreczeni önkéntes ki a jegen átment, de hirtelen visszajönni nem tudott, elfogatott, de a ki Deézszen pár nap múlva megkerült.

Az ellen halottjainak és sebesültjeinek száma nem tudható, de a hegyen felállt felkelő oláhságá különösen jelentékeny lehetett.

Megsebesült Czecz alezredes vállán hátul, a kabátja állítólag egy puskagolyó felszakasztotta; ezen szakadást tulajdonosa fehér czérvánál beférezeltette, s azt az egész téli hadjárat alatt így viselte. Csak április hóban Szebenben mint erdélyi katonai főparancsnok cserélte fel azt; bekecs volt s ekkor már igen melegot tartott.

natot vár har, maj készül, n egyszér vással le sére van viselőnek nevetség sel, míg ki akkor nép köze már nem hullakés dig akko ébreszve nak alap kijelölő Látni va bet tarta mok foly nem kis nem kif réssel e letben n lézségét nem kis nem he nak hód személy szövé v teljesen hogy n cum m szereplő a közöz ártólem

A nak, me Ken lán uttal is S ezek dozaték tartott összesés dása ké

A pénztár tar tén 11 1/2 közpen veszeké frt, árvtéven, zéséért tatik. L megye letnek Tanács terjeszt igazgat iránt. megfel lásra a József képvise kedési Jónás biztosít zár fels hagyas viselő nőkéne a meg dötség ponti jartára 500 frt iránt. tott, a lási díj vetésbe a kis séges let és vazása megny a kölc rint a köleson tezked rese a gek e jesített sági b A kikt választ valame esett. I vánitta a város ban* m

matot várva, melyben, mint a kis időre lecsúszott vihar, majd annál nagyobb erővel törjön ki. Erre az alatt készül, midőn a fehér hún követ ismét visszatérve, még egyszer megkérdézi határozata felől s keserű megnyugvással lemond a háborúról; e pillanat hatásának emelésére van számítva a pornak, a csuvasz követnek, a tisztviselőnek és molnárlegénynek a helyzetet fölhasználó, nevetségesen követelő kérelmek is. Minden kérést helyesel, mignem tovább nem tűrhette, egész keserűségét önti ki akkor, midőn kormány botját, süvegét, kardját stb. a nép közé dobja s ruháit fölzakitva, testét, melynél egyebe már nem maradt fenn, az ezen pillanatban meglátott két hullakészletnek ajánlja. A harmadik lelki mozzanat pedig akkor áll be, midőn Kubláj új lelket önt belé, reményt ébresztve benne az által, hogy előterjeszti azon gyanújának alaposágát, hogy Dalma nem férfi, hanem leány, s kijelöli az utat, mely által az bizonyosságra emelhető. Látni való ezekből is, hogy Disabul alakítását méltán lehet tartanunk a darabban legnehezebbnek. A kedélyhullámok folytonosan változó csapkodásának élénk feltűntetése nem kis feladat. Személyesítőjének helyes felvázolásában nem kifogásolhatjuk hangja erejét és kitarását elismeréssel emeljük ki. Mégis, hogy működését minden részletben nem koronázta egyenlő siker, azzal szerepének nehézségét legjobban igazolhatjuk. Alakítását, tekintve azon nem kis nehézséget, melylyel megküzdött, a többinél alább nem helyezük, sőt akkor, midőn egy felől az igazságnak hódoltunk, másfelől érdemét ismertük el. Oldamur személyesítője kellő kifejezéssel játszott. Koblajt, a cselzővő vezért, Nagy Zs. eléggé sikeresen mutatta be, s ha teljesen nem volt ura szerepének, ezt annak tulajdonítjuk, hogy nem a szerepkörre van ráteremve egészen. A comique mezejé képezi az ő birodalmát. A vezérek és többi szereplők daltás és csinos alakok voltak. Igazán kár, hogy a közönség nem volt nagyobb számmal. Vajjon nem az ártófelelés volt az oka ennek?

Figyelő.

LEVELEZÉS.

Gy.-Fehérvárt, 1883. ápril. 26-án.

— Városi közgyűlés. — Csángók fogadása. —

A minden jó, szép és nemes tettek iránti buzgalomnak, mely néha csak szunnyad de adandó alkalommal élenként lángol fel városunk egész közönségének kebelében, ez uttal is egy pár élő példáját tünteti fel e közlemény sora. S ezek egyike a gyermeknevelés fejlesztése körüli áldozatkészsége a városi képviselőknél, melyet a f. hó 23-án tartott közgyűlésen tanúsított; másika pedig a közönség összességének hazafias érzélete a csángók ellátása és fogadása körüli intézkedéseiben.

A fenn jelzett közgyűlés folyama a következő:

1. Elnöki előterjesztésben: A köz- és árvapénztár megvizsgálásáról s annak eredményéről. A pénztár tényleges állása: a f. ápril. hó 2-ig bevétel 36,576 frt 11 1/2 kr, kiadás 19,640 frt 48 kr, készlet 16,935 frt 63, közpénztári betétek értékpapirokban és takarékpénztári könyvecskék szerint 14,465 frt 29 kr; a kórházi alapon 100 frt, árva betételekben 1420 frt. Örvendetes tudomásul vétetven, polgármesternek a pénztár eredménydus rendezéséért s helyes kezeléséért köszönet és elismerés szavaztatik. II. Tanácsai előterjesztésekben. 1. Alsó-Fehérmegyei tks alispánja rendelete, a kutyá-ado szabályrendeletnek vadász-ebek adójára vonatkozó módosítása iránt. Tanács módosító javaslata elfogadtatik, s az ismételt felterjesztés elrendeltetik. 2. N.-Szeben m. kir. pénzügyigazgatóság reáutáló végzése a czukor-, kávé- és söradó iránt. Tanács azon bejelentése, hogy a reáutáló végzést megfellebbezte, tudásul vétetik; a felszámolási tárgyalásra adatok beszerzésének kötelezettsége mellett, Rejöd József városi tanácsos, Salmen Frigyes és Jakabfi Albert képviselők küldetnek ki. 3. Deutsch Lázár piaci és üzérkedési vámbérlő kérése, a bérletnek Deutsch Adolfr és Jonas Izidorra leendő átruházása iránt. A már nyújtott biztosíték fenntartása mellett elfogadtatik. 4. Baruch Lázár felszámolása az idei legtöbb adófizetők közül lett kihagyása miatt. Elkészvén, elutasítatik. 5. Bíró Béla képviselő mint a legtöbb adófizetők összeiró küldöttsége elnökének s a központi választmány tagjának eltávoztával a megüresedett helyek betöltése iránt. Az összeiró küldöttség elnökévé dr. Mohai Nándor választik meg. A központi választmány tagjának megválasztása a tárgysor lejárta alá tartozik. 6. A kisdédó-egylet kérése 500 frt évenkénti segélynek 10 évre leendő megszavazása iránt. Miután 500 frt segélyösszeg ez évre megszavaztatott, a kért összeg további 9 évre a felemelt borkoreszmárlási díjből megszavaztatik, s ezen időtartam alatt a költségvetésben leendő kitüntetése elrendeltetik. 7. Ugyancsak a kisdédó-egylet kérése az intézet részére szükséges és 5500 frt vételár mellett már ki is alkudott épület és telek megvásárolhatására 4000 frt kölcsön megszavazása iránt, jelezvén azt, hogy az intézetet ez év őszén már megnyitni szándékozik. A megvásárolandó helyiség, mely a kölcsön biztosításul jelzálogul szolgál, ez idő szerint a „Korona” című vendéglő-épület és telke. A kért kölcsön 6% kamat mellett megszavaztatik, s a további intézkedésekkel tanács megbízatik. 8. Munzath Albert kérése a városi közönségtől megvásárolt, s a kötelezettségek elmulasztása miatt visszavett lakházon állítólag teljesített javításai költségének megtérítése iránt. A gazdasági bizottság indokainál fogva kérelmező elutasítatik. 9. A kiküldött szavazatszedő bizottság bejelentése a központi választmányi tag megválasztásáról azon eredménnyel, hogy valamennyi szavazat Rajnai Ignác képviselőre esett. Rajnai Ignác központi választmányi tagnak nyilvánítottatik. S végre elnököl polgármester bejelenti, hogy a városunkon keresztül utazó csángók egy része e napokban megérkezvén, ünnepélyes elfogadásra s élelmi sze-

rekkel leendő ellátásukra intézkedések tétettek; a részvételre felkéri a képviselőket. Elismeréssel, s a részvételeni készséggel tudomásul vétetik.

Csángó testvereinkre vonatkozólag csak általános vonásokban kívánom ezuttal megemlíteni, hogy városunk közönsége általános érdeklődéssel és lelkesültséggel várja a csángók megérkezését. A gyűjtésre kiküldött ügynököket mindenütt készséggel és hazafias érülettel fogadván, folytonosan adakoznak; készpénz, élelmi szer, takarmány stb. már is oly szép mennyiségben gyűlt össze, hogy vendégeink ellátása kielégítő lesz; betelepülésükre s illetve megpihenésükre városunk beljében egy terjedelmes köz-hely jelöltetett ki, elfogadásuk a kellő ünnepélyességgel fog végbe menni. Annak idejében az eredményt közölni kedves kötelességemnek tartandom. r. l.

Felhívás Alsó-Fehérmegye tanítóihoz és tanügy-barátaihoz.

Megyénk területén égető szükségé válva a népevelés fejlesztésére egy általános, megyei tanítótestület szervezése; ezen ügy megbeszélése tárgyában nsgs Gáspár Janos tanfelügyelő ur folyó hó 22-én, helyi tanárokból és tanítókból álló előértekezletet hívott össze.

Ezen előértekezleten határozott, hogy a nmltsu vallás- és közoktatásügyi miniszterium által 1882. évi szeptember 2-án kibocsátott szabályrendelet értelmében az Alsó-Fehérmegyei tankerületen működő nép-, felsőnép- és polgári iskolai tanítók, tanítótestület szervezésére, illetőleg alakuló gyűlés megtartására jövő május hó 9-én, délelőtti 9 órára összehívattak; továbbá egy öt tagú „szervező bizottság” küldetett ki, mely az alakuló gyűlés módját megállapítsa, valamint az alakítandó egyesület érdekében a szükséges lépéseket megtegyje.

Mi, alólított szervező bizottság, bizalommal fordulunk a megyénk területén működő összes tanítótestületekhez, lelkészekhez, közéletnádai és felsőbb tudományok tanáraihoz, megyénk áldozatkész értelmiségéhez, a népevelés és tanügy barátaihoz, tiszteletteljesen fölkerve, hogy minket egyetűnk megalakításában, főtartartásában és sikeres működésében, erkölcsi és anyagi tekintetben támogassanak.

Egyetűnk czélját ez alkalommal bővebben fejtegetni nem kívánjuk; az ilyenmü egyesületek működésének üdvös hatását más megyék népei régóta élvezik. Különbben is a tanítótestület czélja körül van írva az 1881. augusztus havában tartott országos képviselői közgyűlés munkálatainak VI-ik nyilvános ülését tárgyaló fejezetében. Mi is azon alapon ohajtunk szervezkedni.

De tekintettel lévén helyi viszonyainkra, nevezetesen, hogy a miniszteri rendelet által kötelezett tagok száma megyénk területén fölülte esekély; hogy az egylet feladatát bár megközelíthesse, alapító, pártoló és a kötelezettek kivül más rendes tagokra van szüksége.

Rendes tagok lehetnek a népiskola köréhez tartozó vagy nyugalmazott tanfelfiák és tanítók, hitelmenzők, okleveles kisdédóvők, néptanítói oklevéllel bíró magánnevelők és a megye területén működő középiskolai tanárok.

Alapító tagok lehetnek azok, kik az egyesület részére legalább 30 forintnyi alapítványt tesznek le pénzben vagy kötvényben.

Pártoló tagok lehetnek, kik az egyesület czéljaihoz évenként az egyesület által később meghatározandó tagsági díjjal (1 vagy 2 frt) járulnak.

Alapító- és pártoló tagok a rendes tagok jogaival bírnak a szavazási jogon kivül.

A május hó 9-én, délelőtti 9 órakor, a városház tanácstermében tartandó alakuló gyűlés tárgysorozata a következő.

1. Megnyitó beszéd Gáspár János tanfelügyelő és királyi tanácsos által.
2. Alapszabályok és ügyrend felolvasása és esetleges módosítása.
3. Tisztviselők választása.
4. Felolvasás, tartja Sebestyén Sándor polg. iskolai helyettes igazgató.
5. Nyilvános tanítás, tartja Réthi Gábor polgári iskolai tanító.

Az elmondottakból kifolyólag bizalomteljes tisztelettel felhívjuk a megye területén működő néptanítókat és tanügybarátokat felekezeti és nemzeti különbség nélkül, hogy a nevezett időben az egyesület megalakítása végett minél számosabban jelenjenek meg.

Bővebb felvilágosítással alólított bizottság bármelyik tagja bárkinek szolgál.

Nagy-Enyeden, 1883. április 26-án.

Réthi Gábor, Nagy Lajos, a biz. jegyzője. az előkészítő bizottság elnöke.
Sebestyén Sándor, bizottsági tag.
Bihari István, Schneider Frigyes, biz. tag.

Köszönetnyilvánítás.

Feledhetetlen tanárunk, néhai Mihályi Károly leánya, Mihályi Kata kisasszony, atyja hátrahagyott könyveiből 33 darabot volt szives az ifjusági könyvtár részére ajándékozni. — Midőn ezt nyilvánosságra hozzuk, nem tehet-

jük, hogy hálás köszönetünket is ki ne fejezzük, az ifjuság nevében, a nemes ajándékozónak.

Nagy-Enyed, 1883. ápril 28.

I. Irsay József, könyvtárnok.

Balázs József, ifj. elnök.

VEGYES HIREK.

— Az adózó közönség figyelmébe. A folyó évi III. IV. oszt. kereseti adó, a tőkeamat és járadékadó, végül a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójáról szóló lajstromok a folyó évi adójavaslatoz alapját képező tiszta jövedelem kitételével 8 napi közzemlére kitétettek a község (város) házánál mindenki általi megtekintés végett; miről az adózó közönség azon hozzáadással értesítettik, hogy ezen adónemek bizottsági tárgyalására kitűzött határidő a községi elöljárók által fogkijelöltetett. — A városokra nézve a következő napok állapítottak meg: Abrudbánya városra nézve f. évi május hó 28 és 29-ike. — Gyula-Fehérvár városra nézve f. évi június hó 2-ika és következő napok. — N.-Enyed városra nézve f. évi május hó 31-ike és a következő napok. — és Vizakna városra nézve f. évi május hó 28 és 29-ike. — N.-Enyeden, 1883. április 26-án. Návratil György, m. kir. adófelügyelő.

— **Dr. Bartók György** urat, a jeles egyházi író s szónokot, az ifjuság nemes barátját e hó 23-án, nevenapjának előestélyén a theol. dalkar serennaddal tisztelte meg, mely alkalommal az ifjuság érzelmeit Nagy Zsigmond IV-ed éves theologus tolmácsolta, mire az üdvözölt meghatottan mondott köszönetet a megemlékezésért s meleg hangon adott kifejezést az ifjuság iránti rokonszenvének. — Adjon isten még számtalan boldog névnapot e közkedveltségű jeles férfiaknak!

— **Néhai Mihályi Károly** tanár sirkövére utólagosan felülírtak: Dobiucky Anna k. a. 1 frtot, t. Birtalan Lajos ur 1 frtot, t. Ravai József körjegyző ur 5 frt. Fogadják szives adományukért a theol. dalkar nevében hálás köszönetemet. Nagy-Enyed, 1883. április 27-én. Vén Mihály, a dalkar elnöke.

— **Áldozó esüörtökön** a ref. templomban az isteni tisztelet és confirmációi ünnepély alatt a főisk. zenekar, a theol. és vegyes dalkar is működni fognak.

— **A megyei állandó választmány** május hó 3-án gyűlést tart. — Ugyanazon napra lett felhiva 3 jeles építész a laktanya építés ügyében személyesen nyilatkoznai.

— **A csángók javára.** E hó 24-dikén Verespatakon a Damó Vilmos járási szolgabíró ur befeljeztető házánál vig ebéd folyt, a jó eredménnyel befejezett ünnepély öröme. A jó kedv hatalmas hullámokat vetett, midőn ékes pohárköszöntők, szebbnél-szebb magyar népdalok, vig társalgás mulattatták a szép számú társaságot midőn házi gazdánk bájos sógornője Fehérvári Vilma kisasszonynak azon ötlete támadt, hogy érkező vendégeink, a csángók javára megadótatja a társaságot, s késedelem nélkül hozzá is látott, hogy tervét megvalósítsa. Először is szivarkát sodorított gyakorlott piczi ujjával s azt különösen a még nőtlen urak lábra kapott élénk tullicizálási hajlama segélyével igen előnyösen értékesítette. Azután egy szép magyar népdalt énekelt el oly elragadó bájjal, hogy a tisztelt hallgatóság mindenike tagját egy percz alatt elfogta a csángó telepítési vágy, s e czélra másodizben is jó kedvvel adózott. A lelkes honleány örömtől sugárzó arecezzal nyújtotta át szerkesztőségünk egyik jelen volt tagjának az általa gyűjtött husz forintot. Adjon az ég a csángótestvéreknek s lapunknak sok oly jó barátot mint Fehérvári Vilma kisasszony! — a bukovinai magyarok javára adakozott n.-enyedi Birtalan Lajos 1 frt. Eddigi összes gyűjtésünk 257 frt.

— **Zeyk Antal** az alvinczi j. szolgabírája, a megye egyik tevékeny tisztviselője meghalt. Haláláról a következő gyászjelentés bocsátottatik ki: Alólítottak somorodott szívvvel tudatják szeretett nagyatyjuk és testvérök: zeykfalvi Zeyk Antalnak élete 73 évében 1883. év április 23-án estvéli 8 órakor végelgyengülésben történt gyászos kimúltát. Hült tetemei folyó hó 26-án d. u. fél 3 órakor fognak az alvinczi róm. kath. sirkertbe elhelyeztetni; lelkéért pedig az engesztelő szent mise f. hó 27-én d. e. 10 órakor fog az alvinczi róm. kath. szentegyházban az egek urának bemutatni. Áldás poraira! Alvinczen, 1883. április 24-én. Borbátvízi Csóka Melánie férj. Szóts Imréné, borbátvízi Csóka Antal unokák. Zeykfalvi Zeyk Ferenc és id. Zeyk József testvérek. A temetést Bares Ferenc nagyprépost végezte díszes segédlettel.

— **Teleky József** kisenyedi j. szolgabíró lett az alvinczi járás szolgabírói állomására helyettesítve, ki az ügyek kezelését át is vette.

— **Új magyar könyvek,** melyek Wokál János könyvtárusnál Nagy-Enyeden kaphatók: 1. Fáy András összes beszélei. 3 kötet. Ára 4 frt 80 kr. 2. „Utazások könyvtára.” A Zaharától az Arabásig utazás Egyiptomban és Palestinában. Irta Asbóth János. Ára 2 frt 40 kr. — 3. „Egy férj filozófiája.” Eredeti regény, írta ifj. Ábrányi Kornél. 1 frt 20 kr. — 4. „Az egyévi önkényes és közös hadseregben.” A fölveteli föltételek pontos felsorolásával szerkeszté Kacziány Géza. Hat irálymintával 1 frt 20 kr. — 5. „A párbaj szabályai.” Irta Boltgár Fe-

renz. 60 kr. — 6. „A Fársok könyve, az ember sorsát igazgató planéták leírása.“ Nagy képes egyiptomi álmos-könyv. Ára 40 kr. — 7. Francia prózai olvasmányok. Szerkesztette Hofer Károly. Ára 1 frt. — 8. Ázsia, Afrika és a matematikai földrajz vázlata. Irta Zablonszky. Ára 60 kr. — 9. „A corpus juris civilisből kiszemelt és feldolgozott magánjogi gyakorlati esetek gyűjteménye. Irta Dr. Kiss Mór. Ára 1 frt. — 10. Gyakorlati németnyelvtan Ollendorff tanmódszere alapján, mely szerint német nyelven olvasni, írni és beszélni a legrövidebb idő alatt alaposan megtanulhatni. Irta Ney Ferencz. Ára 1 frt 80. 11. 1883-ik évi I. törvények a köztisztviselők minősítéséről. Ára 20 kr. — 12. 1883-ik évi XX. törvények a vadászatról. Ára 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A fekete mályva.

— Dr. MAGYARI KÁROLY-tól. —
(Folytatás.)

A virágzás és szedés.

A második tavasszal ápril folytán a gyomnövényekkel egyidejűleg a mályva is sarjadásnak indul, terebélyes bokorra szélesedik s májusban kezd kórozni, e hó első felében meg kell jól kapáltatni, a tőket a tavaszi száraz levelektől s egyéb gyomtól ki kell tisztogatni. A második vagy harmadik kapálás mindig olyankor történjék, mikor a felburjánzó gyom ültetvényünket elnyomással fenyegeti. Ha a talaj nem nagyon neveli a burjánt, kétszeri megkapálás elegendő. Igen megkönnyíti a szedést s a földre hullott virágok összetakarítását, ha a virágzás ideje alatt, mely június 20-tól augusztus végeig szokott teljes erővel tartani, az ültetvény alját a lehetőségig tisztán tartjuk, mert ha a szedők a sorok közt akadálytalanul nem mozgathatnak, keményre tapossák a tövek körül a földet s igen sok ágat letördelnek, nem is említve, hogy az elejtett vagy önként lehullott virágokat nem gyűjthetik össze.

Mikor a kórók magassága az ölet megközelíti vagy el is hagyja, feselni kezdenek a legalantabb ülő hónalj-bimbók s jó meleg időjárás mellett egy hét alatt megszire mosolyog ültetvényünk a barna bársony mezben tündöklő rózsaszínű virágok szinompájától. Ennyi szépség nem maradhat sokáig bálmulók és udvarlók nélkül; zsongó méheknek munkás serege lepi el a feltárult virágkelyheket s virágról virágra szállva öntudatlanul a termékenyítésnek s egyúttal az új válfajok létesítésének fontos misszióját teljesíti. Legnagyobb részt ők az okai, hogy a leggyorsabban szedett magból sem kapunk teljesen egy színű virágokat, lesznek azok közt néhányan rózsaszínűek, pirosak, sárgák, fehérek stb., melyeket azonnal kivágunk, mivel barna szinanyagot nem tartalmazván, nem használhatók, sőt a mennyiben magot is akarunk gyűjteni,

a magnövények elkoresosítása által határozottan károsak.

A szedést az első nyilások megjelentével el kell kezdeni. Szedni lehet körömmel vagy kis ollóval, minőt lámpából levágására szokás használni. A szedésnél arra kell ügyelni, hogy a lecsipendő virág mellett ülő bimbók meg ne sérüljenek, a magasra felnyult kóró szegletben meg ne törjék a lehajtáskor, a virág lefelé rántásával a kóró zöld héja le ne hántassék s hogy csak a teljesen kinyílt virágok szedessenek le. — A szedést csak szép időben kell végezni sorról sorra, a lehetőségig délutánonként. Másnap ott kell folytatni, a hol a megelőző nap félbeszakadt. — A szedő kézi kosárba vagy nyakbavetett tarisnyába gyűjtheti a virágokat, melyeket időnként az ültetvényen kívül levő s a továbbszállításra alkalmas nagyobb kosárba ürít ki. A földre esett s megszáradt virágok szintén felszedendők, ha szép barna színűek; — a hosszabb esőzés következtében elszintelenedett vagy rothadásnak indult virágokat azonban el kell vetni, mert azokban a szinanyag megsemmisült s rossz kinézésükkel az áru értékét csökkentik.

(Folyt. következnek)

Értesítés állatkiállítási ügyben.

Ezennel van szerencsénk közhírre tenni, hogy az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztályának végrehajtó bizottsága a kolozsvári második tenyész-

állatkiállítás határidejét 1883. szeptember hó 1 2 és 3-ik napjaira tűzte ki.

A kiállítás VII. osztályra oszlik a következő csoportosítással és jutalomdíjakkal: I. Ló, 2 osztállyal 175 drb arany. II. Erdélyi magyar marha 6 aloszt. 290 drb arany. III. Idegen fajta szarvasm. 2 aloszt. 70 d. a. VI. Bival, 2 alosztállyal 75 d. a. V. Ju, 2 36 d. a. VI. Sertés, 2 36 VII. Baromfi 10.

Hogy a kiállítás és díjazás részletes programja mielőbb megállapítható és szétküldhető legyen, tisztelettel felkérjük mindazon t. hatóságokat, testületeket, gazdasági egyleteket és magánosokat, kik a fentiekben kívül netán még speciális díjakat kitűzni óhajtanának, sziveskedjenek ebbéli szándékukat mielőbb, de legkésőbb f. évi május hó 8-áig az erdélyi gazd. egyesület titkári hivatalának Kolozsvárt a díjakhoz kötött részletes feltételekkel együtt tudomására juttatni.

Kolozsvárt, 1883. ápril hó 28-án.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztálya:

Sigmond Dezső,
alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN. SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

azonnal, vagy folyó évi április 30-án és május 15-én átveendő tételekben, szigoruan, a napi árfolyam szerint számítva

tőke befektetésre és tőzsdei spekulációra

ajánlunk. Az átvétel kamatok nem terhelik a vételt, sőt az átvétel igen csekély díj mellett továbbra is prolongálható — míg az eladás, magasabb árfolyam, a fé tetszése szerint, bármikor eszközölhető.

5000 frt járadék vételénél 150 ft fedezet készpénzben, értékpapirokban vagy takarékpénztári betéti könyvben, a megbízással egyidejűleg beküldendő, mely fedezet az ügylet lebonyolításakor azonnal visszatérítettik.

TŐZSDEI ÜZÉRKEDÉSRE

különösen magyar és osztrák hitelrészvényeket ajánlunk. Fedezet: 25 drb. vételénél 350 frt — készpénzben, értékpapirokban vagy takarékpénztári betéti könyvben, a megbízással egyidejűleg beküldendő.

Megbízásokat pontosan teljesít és bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

A „Magyar Pénzügy“ kiadóhivatalának

bank és bizományi üzlete

Budapest, V. Nagykorona utca 8.

3-3.

K ö n y v n y o m d a

Wokál János

könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egészen új nagy gyorssajtóval és a hozzá megkívántató betűkkel van ellátva. — Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-ülvelek, vásár-czédulák, hirdetések, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb árszámításra különös sulyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgállok.

Nemkülönben ajánlom KÖLCSÖN-KÖNYVTÁRAMAT, mely áll 3200 kötet magyar és német könyvből. — A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvény-díj nagyon csekély. Vidéki olvasók kedvezményben részesülnek.

Ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, úgy disz munkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek.

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Nyomatott Wokál János gyorssajtóján Nagy-Enyeden.

Könyv- és zeneműkereskedés

K ö n y v k ö t é s z e t